

Kallstenarna

Kallstenarna var en folktro, som levde kvar in på 40-talet. Vi, som var med på den tiden, minns att kallstenarna bestämde när badsäsongen var över, vad än vädret hade att bjuda.

Att barndomens somrar var långa och varma är en allmän uppfattning. Vädret passade nästan alltid för oss barn, som bodde i Åbyggeby, att gå ner till ån och bada. Det fanns gott om badplatser: Kroksve, Sandtaget, Lingvall, Maskin, Olers ån, för att nämna några.

I slutet av juli, på Olovdagen, gick första kallstenen i ån. Det var en liten varning: Nu är vattnet en aning kallare, sommaren går mot sitt slut. Barn är realistiska. Nog trodde vi, att en stor iskall sten rullade i vattnet högre upp i ån.

När andra och tredje kallstenarna gick i ån har vi forskat lite om, Elis Norberg och jag. Vi tror att andra kallstenen gick i ån på Larsdagen och den tredje på Bartolomeus. I Bondepraktikan kan man också läsa, att Bartolomeidagen (24 aug.) står för höstens intåg. Efter denna dag badade man inte. Det var inte bra, sa man.

Anna Almgren, född 1908, berättar att i hennes barndom trodde man även, att kallstenarna gick ur ån på försommaren. Hon minns sin mamma varna: Ni får inte gå till ån och bada. Kallstenarna har inte gått ur än.

Kanske någon i läsekretsen vet mer att berätta om denna folktro, som hade trovärdighet i så pass sen tid?

Ingrid K.

[Hillebygden, Nr. 1, 1992]